

Dordogne • Lot • Périgord

Kajaks en kano's op de Dordogne bij La Roque-Gageac
Ch. Hanal/imagobroker/age-fotostock

De regio's van deze gids:

(zie de kaart hiernaast)

1 Sarlat en de Périgord Noir	blz. 107
2 Bergerac en de Périgord Pourpre	blz. 195
3 Périgueux en de Périgord Blanc	blz. 229
4 Brantôme en de Périgord Vert	blz. 255
5 Figeac en de Haut-Quercy	blz. 297
6 Cahors en de Bas-Quercy	blz. 399

INHOUD

GordonBellPhotography/iStock

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ...8

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

De mooiste reisherinneringen 12

MET HET GEZIN

De leukste activiteiten voor kinderen van 6 tot 14 jaar 20

REISPLANNER

Een keuze uit de mooiste routes.. 22

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips 30

NAAR DE PÉRIGORD EN DE QUERCY

Met de auto 31

Met de trein 32

Met het vliegtuig 32

VOOR HET VERTREK

Klimaat 33

Nuttige adressen 33

Overnachten 34

Uit eten 35

DE PÉRIGORD EN DE QUERCY VAN A TOT Z

Rubrieken in alfabetische volgorde 36

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden en activiteiten 40

MEMO

Evenementen 44

Leestips 45

Filmtips 45

MEER WETEN OVER DE PÉRIGORD EN DE QUERCY

DE PÉRIGORD EN DE QUERCY VANDAAG

Streekproducten 48

Gespecialiseerde bedrijfstakken... 54

Toerisme 55

GASTRONOMIE

Specialiteiten 57

Wijn 59

PREHISTORIE

De evolutie van de mens 62

Van kei tot pijlpunt 67

De eerste onderzoekers 70

GESCHIEDENIS

Tot de middeleeuwen 72

Frans-Engelse rivaliteit 73

Godsdienstoorlogen 75

Tijd van opstanden 76

Van de 18de eeuw tot nu 76

LANDSCHAP EN NATUUR

Een veelzijdige streek 79

Onder de grond 84

ARCHITECTUUR EN WOONCULTUUR

Gallo-Romeinse kunst 86

Romaanse kunst 86

Gotische kunst 88

De renaissance: de gouden eeuw van de kastelen 90

Van restauratie tot creatie 91

Wooncultuur 91

ABC van de architectuur 96

LITERATUUR

Vernieuwers 102

Liefde, vriendschap en politiek ... 102
Literair landschap 103

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN**1 SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR**

Sarlat-la-Canéda 108
De Sarladais
  en het dal van de Dordogne 120
Eyrignac en zijn tuinen 134
Château de Beynac-et-Cazenac... 136
Domme 139
Château de Castelnaud..... 144
Jardins de Marqueyssac..... 146
La Roque-Gageac..... 148
Belvès..... 150
Les Eyzies-de-Tayac-Sireuil 154
Château de Commarque 166
Lascaux IV 169
Montignac
  en het dal van de Vézère 172
Rouffignac..... 180
Le Bugue..... 183
Terrasson-Lavilledieu 188
Château de Hautefort..... 190

**2 BERGERAC
EN DE PÉRIGORD POURPRE**

Bergerac 196
Beaumont-du-Périgord 208
Monpazier 214
Cadouin 218
Villefranche-de-Lonchat 224

**3 PÉRIGUEUX
EN DE PÉRIGORD BLANC**

Périgueux..... 230
Neuvic 249

**4 BRANTÔME
EN DE PÉRIGORD VERT**

Brantôme-en-Périgord 258
Ribérac 270
Aubeterre-sur-Dronne 280
Nontron 283
Excideuil 290

5 FIGEAC EN DE HAUT QUERCY

Figeac 300
Marcilhac-sur-Célé 313
Grotte du Pech-Merle..... 318
Labastide-Murat..... 320
Les Arques..... 325
Gourdon 327
Rocamadour 334
Gouffre de Padirac..... 348
Souillac..... 351
Martel 358
Carennac 363
Turenne..... 366
Collonges-la-Rouge 372
Beaulieu-sur-Dordogne..... 377
Saint-Céré..... 383
Château de
  Castelnau-Bretenoux..... 390
Château de Montal 392
Assier 394

6 CAHORS EN DE BAS QUERCY

Cahors 402
Luzech 415
Puy-l'Évêque 420
Château de Bonaguil 424
De Quercy Blanc 427
Montpezat-de-Quercy..... 434
Saint-Antonin-Noble-Val..... 438
Saint-Cirq-Lapopie 445

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

Woordenlijst 454
Register 466
Kaarten en plattegronden 475

NIET TE MISSEN

★★★ De reis waard

★★ Een omweg waard

★ Interessant

★★★

Rocamadour

De 'citadel van het geloof' lijkt van een afstand een duizelingwekkende waterval van kerken en huizen, die zich omlaag stort langs de verticale wand van een gouden klif.

Zie blz. 334.

Perrainbow/Stock

★★★

Cathédrale Saint-Front

Deze kathedraal met vijf koepels in **Périgueux★★**, op de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella, is een uniek voorbeeld van de romaans-Byzantijnse bouwkunst in Frankrijk.

Zie blz. 233.

S. Sannet/Hemis.fr

M. steiner/imagobf/OKER/age fotostock

De tuinen van Eyrignac

Het park is een feestelijke symfonie van haagbeuk, taxus, buxus en veel lommerrijke doorkijkjes – met dank aan de snoeischaar.

Zie blz. 134.

Lascaux IV

De 'Sixtijnse Kapel van de prehistorie' is in al haar glorie gereconstrueerd: van het gat waarin de hond Robot terechtkwam tot de 2000 rotstekeningen van de cro-magnonmens. **Zie blz. 169.**

Fine Art Images/Heritage Image/age fotostock

Gareth Kirkland/Shutterstock.com

Château de Commarque

Het 'vergeten fort' is volledig gerestaureerd, maar heeft de romantische aanblik van een middeleeuwse ruïne behouden.

Zie blz. 166.

De Steen van Rosetta van Joseph Kosuth in het Musée Champollion in Figeac
Ch. Goupiage fotostock

♥ **Ontcijfer** de hiërogliefen in het Musée Champollion in Figeac en verbaas u over de talloze manieren waarop de mens zijn taal door de eeuwen heen heeft opgeschreven. Het museum is gewijd aan de beroemdste zoon van deze stad.
Zie blz. 305.

♥ **Verdiep u** in de kleur paars, bijna zwart, van de malbec, de vermaarde wijn met het aroma van zoethout en pruimen uit de regio Cahors. In de 16de eeuw was koning Frans I al een liefhebber! Proef hem met een truffel uit de Quercy, voor een ongekende smaakexplosie!
Zie blz. 414.

♥ **Proef** een ambachtelijk ijsje (liefst de smaak 'walnoten uit de Périgord') in het middeleeuwse dorp Limeuil, hoog op de rotsen, en daal dan via een van de smalle straatjes af naar het strandje bij het punt waar de Vézère in de Dordogne stroomt.
Zie blz. 220.

♥ **Laat u wakken** door het zingen van de vogels in het hart van de Causse. Maak een trektocht door het dal van de Célé en overnacht in een Afrikaanse tent in de vrije natuur. Als u een vaste slaper bent en de vogels u niet wakker kunnen maken, zullen de cicaden dat wel doen.
Zie blz. 317.

TOP 5 Dorpen

1. Saint-Cirq-Lapopie (blz. 445)
2. Rocamadour (blz. 334)
3. Domme (blz. 139)
4. Collonges-la-Rouge (blz. 372)
5. Turenne (blz. 366)

Saint-Cirq-Lapopie
semnickphoto/age fotostock

Limeuil, een dorp hoog op de rotsen
D. Caviglia/hemis.fr

- **Een film opnemen in een kasteel.** Château de Hautefort.

In dit prachtig gerestaureerde kasteel uit de 17de eeuw zijn al veel films opgenomen. De camera's, lampen en regisseursstoel staan er nog. Kleine en grote kinderen zien niet alleen hoe een film wordt gemaakt, ze mogen licht, geluid en camera ook zelf bedienen. **Zie blz. 190.**

😊 *In het park kunt u picknicken.*

- **Een spannend avontuur onder de grond.** Grotte de Beaussac.

Onder begeleiding van een gids en met een lamp op hun helm volgen de kinderen een onderaardse rivier, net als echte speleologen. Ze beleven een onvergetelijk avontuur en leren van alles over grotten. Ouders mogen mee (als ze durven). **Zie blz. 275.**

- **Op stap met een ezel.** Het dal van de Célé.

Wandelen over de weggetjes en paden door een van de mooiste valleien van de Causse, samen met uw nieuwe gezinslid: de ezel. De rol van de kinderen? Hem aaien en verzorgen en natuurlijk veel tegen hem praten. Het enige minpunt van deze activiteit is het afscheid... **Zie blz. 317.**

😊 *Keuze uit diverse tochten, van enkele uren tot meerdere dagen.*

- **Piratentocht op de Lot.**

Tussen Bouziès en Saint-Cirq-Lapopie. Scheepsmaatjes van 3 tot 12 jaar kunnen op een piratenschip de Lot afschuimen: door sluisen manoeuvreren, kaartlezen, een schat zoeken – overal kunnen aanwijzingen verstopt zitten. De Lot stroomt op dit traject door een overweldigend mooi landschap. **Zie blz. 317.**

- **Een duik in het verleden.**

Parc du Bournat. Rondkijken in een dorp uit 1900: het gemeentehuis, de school, het bakhuis (waar het brood nog in de oven ligt), werkplaatsen en ateliers (pottenbakker, smid, enz.) en 's zomers ouderwetse draaimolens. **Zie blz. 183.**

😊 *Voor grotere kinderen is er de Big Bird, waarin ze op 20 m hoogte acrobatische toeren kunnen uithalen. Deze attractie ligt naast het Parc du Bournat (blz. 187).*

Pouss Pouss/Parc Le Bournat

● **Rotsklimmen. Jardins de Marqueyssac.** Honderd meter boven de Dordogne kunnen kinderen die langer zijn dan 1.30 m een parcours langs de rotswand afleggen. Voor jonge kinderen (en minder grote waaghalzen) zijn er in het enorme park (22 ha) speeltuinen en andere activiteiten. **Zie blz. 146.**

● **Zoek de verdwenen schat. Château de Commarque.**

Het jaar 1304. De schat van het kasteel is gestolen en alle soldaten moeten helpen zoeken. Een speurtocht voor het hele gezin, vol raadsels en aanwijzingen, die u in alle uithoeken van het 'vergeten fort' brengen, van diep in de onderaardse grotwoningen tot boven op de duizelingwekkend hoge donjon. **Zie blz. 166.**

😊 *Pas op, voor de allerkleinsten is het kasteel slecht toegankelijk. Ongeschied voor kinderwagens.*

● **Een vaartocht op een onderaardse rivier. Gouffre de Padirac.** Dit is een reis door een sprookjesachtige wereld. Eerst daalt u af naar de ingewanden van de aarde, daarna glijdt u in een bootje over een kristalheldere rivier. De gids annex gondelier vertelt u alles over de magische kalkafzettingen boven uw hoofd. **Zie blz. 348.**

● **De prehistorie als virtual reality. Lascaux IV.** Een rondleiding langs wereldberoemde rotskunst is natuurlijk interessant, maar wat daarna komt vinden de kinderen nog veel leuker: met een tablet door het Atelier zwerven, details van de schilderijen uitlichten, zelf (virtuele) rotskunst maken en met een virtual reality headset over de bodem van een put en langs steile rotswanden lopen. **Zie blz. 169.**

● **Picknicken tussen de paarden. Malignac.** De Arabische volbloed is een gevoelig, attent en buitengewoon intelligent dier, dat al eeuwenlang een grote aantrekkingskracht op de mens uitoefent. Laurence, van Les Deux Abbesses en Vert, heeft dat begrepen. Ze leeft met en tussen haar arabieren en leert kinderen hoe ze met deze paarden moeten omgaan: borstelen, praten en zachtjes achter hun oren krabbelen. **Zie blz. 278.**

😊 *Bij een sessie met de paarden is een kleine picknick inbegrepen.*

Zie ook 'Bezienswaardigheden en activiteiten voor het gezin' (blz. 40). Elders in de gids herkent u deze aan het symbool 👨👩👧👦.

Het dal van de Dordogne tussen de Quercy en de Périgord 8 dagen

C. Gibot/age fotostock

Route: 300 km van de Quercy naar de Périgord, langs de Dordogne

● Dag 1 Beaulieu-sur-Dordogne

Begin uw rondreis in Beaulieu-sur-Dordogne (**blz. 377**), met zijn prachtige oude abdij, en ga dan naar Castelnaud-Bretenoux, voor het imposantste kasteel van de Quercy (**blz. 390**). Rijd via het Cirque d'Autoire (**blz. 387**), waar u van een schitterend uitzicht kunt genieten, en het mooie dorp Loubressac (**blz. 387**) naar Carennac (**blz. 363**).

● Dag 2 Gouffre de Padirac

Bewonder in Carennac de kerk en de *Graflegging* in het klooster en vertrek dan naar de Gouffre de Padirac (**blz. 348**). Bezoek Meyronne (**blz. 355**), waar u vanaf de brug een prachtig uitzicht op de rivier hebt. Overnacht in de aantrekkelijke binnenstad van Martel (**blz. 358**).

Tip: in de Gouffre de Padirac is het druk! Zorg dat u er meteen bij opening bent of ga na 17.00 u. Dinsdag en donderdag ook 's avonds geopend ('nocturne').

● Dag 3 Rocamadour

Trek voor het mooie Rocamadour (**blz. 334**) een hele dag uit. Bekijk het dorp, ook vanaf uitkijkpunt L'Hospitalet, en maak 's middags een wandeling door het dal: het natuurgebied Espace Sensible des Vallées de l'Ouyse et de l'Alzou. U kunt helemaal doorlopen tot de versterkte molen van Cougnaguet (**blz. 341**). Wandel terug naar Rocamadour en overnacht daar.

Beaulieu-sur-Dordogne
Ch. Guy/hemis.fr

● Dag 4 Souillac en Eyrignac

Vertrek richting Souillac, de oostelijke toegangspoort van de Périgord (blz. 351). Rijd verder naar het westen en gebruik de lunch in de tuinen van Eyrignac (blz. 134), om er daarna door de gesnoeide groene lanen van haagbeuk en buxus te dwalen. Overnacht in Sarlat (blz. 108).

● Dag 5 Sarlat

Gebruik de ochtend om Sarlat te verkennen, de middeleeuwse parel van de Périgord Noir (blz. 108). Ga lunchen in Domme, de *bastide* boven de Dordogne (blz. 139). Bezoek 's middags een van de vele kastelen, bijvoorbeeld de mysterieuze ruïne van Commarque (blz. 166), het strenge fort Beynac (blz. 136), het oorlogskasteel van Castelnaud (blz. 144) of het prachtig ingerichte Château de Fénelon (blz. 124). Overnacht in de omgeving van Beynac.

Tip: vermijd de drukte in Sarlat, zorg dat u vroeg bent.

● Dag 6 La Roque-Gageac

Begin met een ontspannen ochtendwandeling door de tuinen van Marqueyssac (blz. 146) en maak 's middags vanuit het dorpje La Roque-Gageac (blz. 148) een kanotochtje of rondvaart op de Dordogne. Ga nogmaals naar uw overnachtingsadres in de omgeving van Beynac.

● Dag 7 Monpazier

Bezoek 's ochtends de cisterciënzer adbij van Cadouin (blz. 218) en rijd via de versterkte kerk van St-Avit-Sénieur (blz. 211) naar Monpazier, een van de best bewaard gebleven *bastides* van de Périgord (blz. 214). Overnacht in Monpazier.

● Dag 8 Bergerac

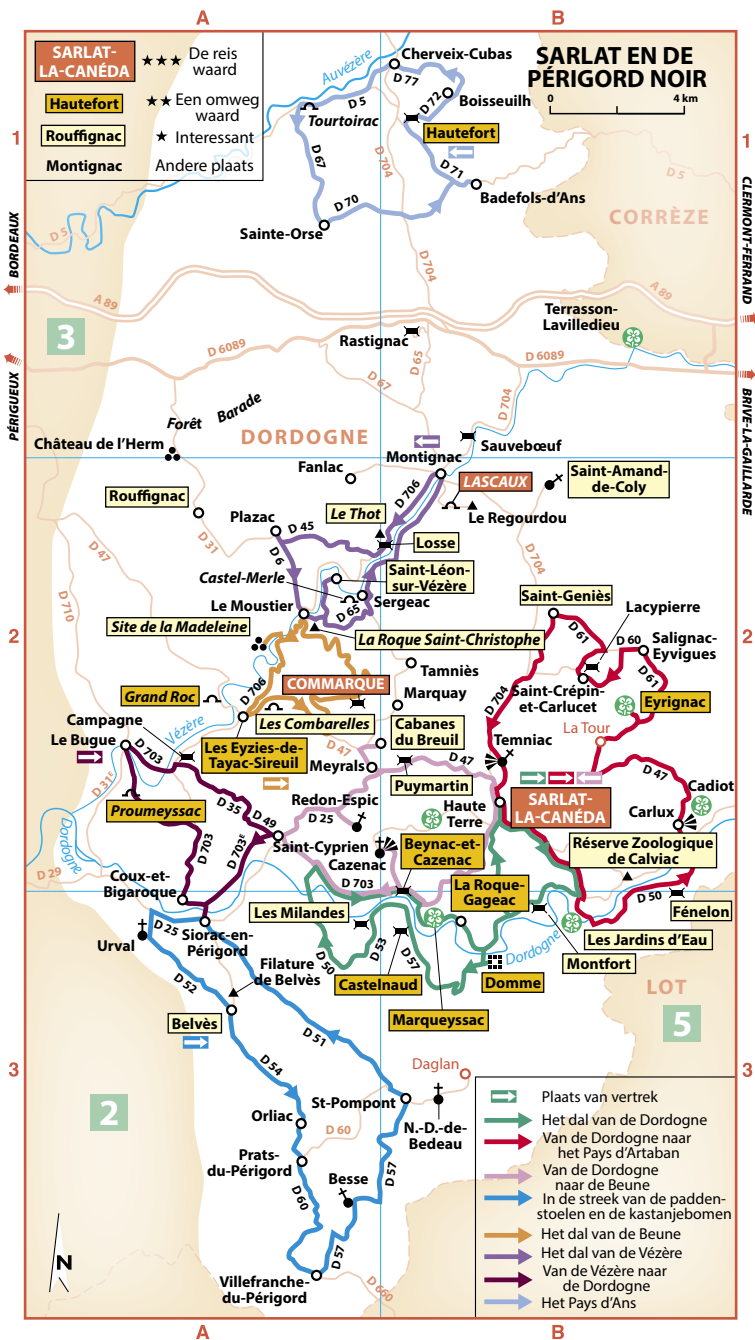
Rijd door de Périgord Pourpre, neem een koffiepauze in Issigeac (blz. 202) en ga dan naar Bergerac (blz. 196), waar u ook blijft lunchen. Sluit de route af in het Château de Monbazillac (blz. 201) met een wijnproeverij.

Het dorpsplein van Monpazier

GordonBellPhotography/Stock

SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

Sarlat en de Périgord Noir **1**

Michelinkaart 329 - Dordogne (24)

▶ SARLAT-LA-CANÉDA★★★	108
▶ DE SARLADAIS EN HET DAL VAN DE DORDOGNE★★★	120
▶ EYRIGNAC EN ZIJN TUIJEN★★	134
▶ CHÂTEAU DE BEYNAC-ET-CAZENAC★★	136
▶ DOMME★★	139
▶ CHÂTEAU DE CASTELNAUD★★	144
▶ JARDINS DE MARQUEYSSAC★★	146
▶ LA ROQUE-GAGEAC★★	148
▶ BELVÈS★ EN RONDRIT	150
▶ LES EYZIES-DE-TAYAC-SIREUIL★★ EN RONDRIT	154
▶ CHÂTEAU DE COMMARQUE★★★	166
▶ LASCAUX IV★★★	169
▶ MONTIGNAC EN HET DAL VAN DE VÈZÈRE EN RONDRIT	172
▶ ROUFFIGNAC★	180
▶ LE BUGUE EN RONDRIT	183
▶ TERRASSON-LAVILLEDIEU	188
▶ CHÂTEAU DE HAUTEFORT★★ EN RONDRIT	190

Sarlat-la-Canéda

8946 inwoners – Dordogne (24)

De middeleeuwse straatjes en gotische en renaissancistische herenhuizen van Sarlat lokken massa's mensen naar het hart van de Périgord Noir. Wie de beschermde monumenten in het historische centrum heeft gezien, begrijpt waarom de belangstelling zo groot is. Niet alleen de prachtige gebouwen, maar ook de marktstalletjes en de vele restaurants waar de truffel en de foie gras in ere worden gehouden, maken Sarlat tot de parel van de Périgord. Kom als het kan in het laagseizoen om het stadje in alle rust te bezoeken, en anders 's morgens vroeg.

ADRESBOEKJE: BLZ. 117

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – Plattegrond (blz. 112) - 3 r. Tourny - 24200 Sarlat-la-Canéda - ☎ 05 53 31 45 45 - www.sarlat-tourisme.com - juli-aug.: 9.00-19.30, zo en feestd. 10.00-13.00, 14.00-18.00 u; april-juni en sept.: 9.00-18.00, zo en feestd. 10.00-13.00, 14.00-17.00 u; okt.: 9.00-12.30, 14.00-17.00, zo 10.00-13.00 u; rest v.h. jaar: dag. beh. zo en feestd. 10.00-12.00, 14.00-17.00 u.

Stadswandeling – Inl. bij het toeristenbureau - € 7 (tot 13 jaar € 3,50). Rondleidingen (1.30 uur) onder leiding van een enthousiaste gids. Tijdens de avondwandelingen (juni-sept.) kunt u genieten van de sfeervol verlichte stad. De zomerse thema- en theaterwandelingen starten om 19.00 u (dag. beh. wo - € 10, kind € 5). De 'Carnets de Voyage' zijn rondleidingen die alle zintuigen prikkelen en de creativiteit de vrije loop laten (juli-aug., ma 11.00 u).

LIGGING

Regiokaart B2 (blz. 106). Sarlat, de toegangspoort tot het dal van de Dordogne, ligt 63 km ten westen van Bergerac en 90 km ten noordwesten van Cahors.

PARKEREN

Sarlat is gebouwd langs een noord-zuidas. De Avenue Thiers en de Avenue Gambetta leiden naar het oude centrum, dat zomers voetgangersgebied is. Aan de rand van het centrum is veel parkeergelegenheid.

AANRADERS

Stadswandeling met gids, de verlichting 's nachts; de markt.

MET HET GEZIN

Stadswandelingen speciaal voor kinderen van 8 tot 11 jaar in de zomer (di en do). Als uitstapje naar de omgeving is een bezoek aan de diertuin in Calviac een leuk idee.

Wandelen in het oude Sarlat

 Route aangegeven op de plattegrond op blz. 112, vanaf het toeristenbureau. Reken op 2 uur.

Sarlat werd in de 19de eeuw door de aanleg van de Rue de la République, in de volksmond 'de **Traverse**', gesplitst in een vrij volkse wijk in het westen en een chiquere wijk in het oosten. De huizen hebben een typische bouwstijl, met binnenplaatsen en metselwerk van fraaie okergele kalksteen. De meeste huizen

Het Maison de La Boétie (16de eeuw) in Sarlat

J.-M. Barrère/hemis.fr

1

hebben in de loop van de eeuwen meer verdiepingen gekregen en bestaan uit een middeleeuwse begane grond, een verdieping in laatgotische of renaissancestijl, en een klassieke dakconstructie met lantaarns en een dakbedekking van *lauzes*. Het historische centrum is dankzij de geïsoleerde ligging ver van de verbindingswegen goed bewaard gebleven, maar renovatie kon niet uitblijven en in 1962 profiteerde Sarlat als een van de eerste steden van de **Wet Malraux**, vernoemd naar de toenmalige Franse minister van Cultuur, die de bescherming van cultureel en historisch erfgoed in Frankrijk initieerde.

★★★ OOSTELIJK STADSDEEL

Ancien Évêché

Het paleis van de bisschop is nu een theater. Op de begane grond is het toeristenbureau gevestigd. Wandel over de Place du Peyrou om rechts van de kathedraal een blik te werpen op de **gevel**★ met gotische vensters op de eerste verdieping, renaissancevensters op de tweede, toegevoegd door de Italiaanse bisschop Nicolo Gaddi, een vriend van koningin Catharina de' Medici. Het geheel wordt bekroond door een galerij in de stijl van de Italiaanse renaissance, maar is een pastiche die pas in de 20ste eeuw werd toegevoegd.

★ Cathédrale Saint-Sacerdos

Pl. du Peyrou - ♿ - rondleiding mogelijk. Waar nu de kathedraal staat, stond vanaf de 8ste eeuw een kerk die in de 12de eeuw werd herbouwd en die bisschop Armand de Gontaut-Biron in 1504 liet afbreken om er een veel grotere kathedraal te bouwen. Maar de bisschop vertrok in 1509 uit Sarlat, met als gevolg dat de werkzaamheden meer dan een eeuw stillagen.

De huidige kerk werd in de 16de en de 17de eeuw gebouwd. De geveltoren staat nog op de **romaanse onderbouw**. De twee verdiepingen daarboven hebben blinde bogen en galmgaten. De derde verdieping is in de 17de eeuw toegevoegd. Het geheel ademt de sfeer van de late **Zuid-Franse gotiek**, die wordt gekenmerkt door een massieve uitstraling en een sober interieur. Wat

Sarlat in de middeleeuwen en de renaissance

De naam Sarlat is vermoedelijk afgeleid van het laat-Latijnse *serrum*, 'heuvel', en *latum*, 'breed'. Later is de burcht La Canéda bij Sarlat gevoegd. La Canéda is afgeleid van het Latijnse woord *canetum*, 'rietkraag'. *Canet* is Occitaans voor 'riet'.

VAN ABDIJ TOT BISSCHOPSZETEL

Sarlat is ontstaan rond een **benedictijnenabdij** die eind 8ste eeuw werd gesticht en waar in de tijd van Karel de Grote de relieken van de H. Sacerdos, bisschop van Limoges, en zijn moeder, de H. Mundana, werden bewaard. De abten bleven oppermachtig totdat de abdij in de 13de eeuw door interne, soms bloedige conflicten, in verval raakte. Zo werd in 1273 tijdens de mis de abt vermoord door een pijl die door een monnik werd afgeschoten.

BISSCHOPSZETEL

In de **Jardin du Plantier**, waar duidelijk wordt hoe groot het bisschoppelijke landgoed was, bewerkten de monniken de wijngaard (*plantier* betekent 'kleine wijnstok') en de moestuin. Nu is het een park (*met speeltuin*).

In 1299 ondertekenden de gemeente, de abdij en de koning een onafhankelijkheidsakte genaamd 'het Boek van de Vrede', waarmee de stad het juk van de kerkelijke voogdij aflegde. Voortaan werd Sarlat door **schepenen** bestuurd. Vanaf dat moment was de macht verdeeld. Bij de verdeling van het bisdom Périgueux in 1317 verhef paus Johannes XXII Sarlat tot **bisschopszetel** van een gebied dat veel groter was dan de Sarladais. De abdijkerk werd kathedraal.

DE GOUDEN EEUW VAN SARLAT

In de 13de en vroege 14de eeuw veranderde Sarlat in een welvarende marktplaats, maar na de Honderdjarige Oorlog was het stadje ontvolkt en zielloos. Als dank voor de trouw en het hardnekkige verzet tegen de Engelsen (aan wie het stadje door het Verdrag van Brétigny in 1360 was afgestaan) verleende Karel VII Sarlat een groot aantal **privileges**, waaronder de toekenning van nieuwe inkomstenbronnen en de vrijstelling van diverse belastingen. De inwoners van Sarlat herbouwden hun stad. De meeste van de fraaie herenhuizen die nu de trots van Sarlat zijn, dateren uit die periode tussen 1450 en 1500.

EEN HUMANISTISCHE GEEST

De magistraten, de geestelijken, de bisschop en de hoogwaardigheidsbekleders vormden een belangrijke, bemiddelde burgerij, waartoe ook schrijvers en denkers behoorden, onder wie Étienne de La Boétie, die er het humanistische gedachtegoed verspreidde.

Daarna drukte de **contrareformatie**, waarin de ambtsadel een rol speelde, een stempel op de stad; het aantal kloosters (clarissen, recolleten), kapellen en ziekenhuizen nam toe en de kathedraal werd voltooid. Alleen de sloop van de stadsmuur aan het einde van het Ancien Régime zorgde voor onrust.

EEN KWESTIE VAN DUELS

Een inwoner van Sarlat, François Louis Fournier-Sarlovèze (1773-1827), inspireerde Joseph Conrad tot de novelle *The Duel*, die regisseur Ridley Scott in 1977 verfilmde (*The Duellists* met Harvey Keitel, Keith Carradine en Albert Finney). Zowel Conrad als Scott was gefascineerd door de 22 duels die de door de Spaanse veldtocht beroemd geworden generaal, een verdienstelijk cavalerist en licht ontvlambare vechterbaas, in negentien jaar uitvocht met Dupont, een andere generaal van Napoleon. In de film vindt het slotduel plaats in het Château de Commarque (zie blz. 166). In Sarlat zijn diverse films opgenomen.

bij binnenkomst vooral opvalt, zijn de enorme ruimte en hoogte. Het schip met kruisbooggewelf gaat over in een vijfhoekig koor met kooromgang. Bekijk ook de tribune met een orgel van de bekende 18de-eeuwse orgelbouwer **Lépine**.

★ Maison de La Boétie

Pl. du Peyrou. Dit bijzondere huis is een van de emblemen van Sarlat. Het werd rond 1525 gebouwd door Antoine de La Boétie, de met strafzaken belaste baljuw van Sarlat, en is het geboortehuis van **Étienne de La Boétie** (1530-1563), een vriend van Michel de Montaigne, aan wie hij zijn hele bibliotheek naliet. Onder de arcadeboog op de begane grond was vroeger een winkeltje. De twee verdiepingen in Italiaanse renaissancestijl daarboven hebben brede kruisvensters tussen met medaillons en ruitmotieven verfraaide pilasters. Op het met *lauzes* bedekte dak van het iets inspringende linkerdeel van het huis staat een weelderig versierde, moderne dakkapel.

Op de begane grond bevindt zich de doorgang van de **Passage Henri-de-Ségogne**, die via een gewelf, een gang en ten slotte een boog naar het Hôtel de Maleville voert.

★ Hôtel de Maleville

Dit herenhuis is ook bekend onder de naam **Hôtel de Vienne**, naar de eerste eigenaar Jean de Vienne, die in 1557 uit een arme familie in Sarlat geboren werd en opklom tot superintendent van financiën van Hendrik IV. Later kocht de familie Melville het huis. Jacques de Maleville was een van de opstellers van het Franse Burgerlijk Wetboek. Het herenhuis ontstond begin 17de eeuw uit de samenvoeging van drie oudere huizen met verschillende bouwstijlen. Voor het hoge, smalle middendeel, dat op een toren lijkt, ligt een terras. De boog van de hoofdingang daaronder is versierd met medaillons met de beeltenissen van Hendrik IV en een vrouw (Maria de' Medici, Gabriële d'Estrée, of een van zijn vele minnaressen?). Dit deel van het huis is met de linkervleugel verbonden door een hoekstuk met een uitkragend torentje. De rechtervleugel aan de Place de la Liberté eindigt in een puntgevel in renaissancestijl.

Neem de overdekte passage links van de ingang en sla aan de overkant de Rue du Minage in. Neem dan rechts de Rue Albéric-Cahuet tot de achterzijde van de Église Ste-Marie. Loop om de kerk heen naar de Place de la Liberté.

★ Église Sainte-Marie

Place de la Liberté. De Église Ste-Marie, ook wel de 'kerk van de markt' genoemd, raakte in de 19de eeuw in onbruik nadat het koor gesloopt was. Eerst werd de kerk verbouwd tot appartementencomplex, daarna tot postkantoor en ten slotte stond het gebouw leeg, totdat architect **Jean Nouvel** het sober en stijlvol renoveerde. Hij herstelde het rijzige schip, plaatste glas in de vensters en voorzag het van een monumentale stalen deur (📍 *kader blz. 113*).

Panoramische lift – ☎ 05 53 31 45 45 - juli-aug.: 9.00-14.00, 17.00-21.00 u; rest v.h.

SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

jaar: vraag inl. - gesl. bij slecht weer, 1 jan. - € 5 (tot 6 jaar gratis). De lift in de klokkentoren brengt u naar een fantastisch panoramisch **uitzicht**★ over de stad en de wirwar van *lauzes* van het oude Sarlat, plus de omgeving.

★ **Place du Marché-aux-Oies**

Het moderne beeld van de gans op dit plein herinnert aan de ganzenmarkt die hier vroeger werd gehouden. Het plein wordt omgeven door prachtige gebouwen met torentjes en hoektrappen.

Manoir de Gisson – ☎ 05 53 28 70 55 - www.manoirdegisson.com - juli-aug.: 10.00-19.00 u; april-juni en sept.: 10.00-18.30 u; begin okt.-half nov.: 10.00-18.00 u; feb.- en kerstvak.: vraag inl. - gesl. 25 dec. - € 8 (tot 13 jaar € 4,50) - € 13 combikaartje

OVERNACHTEN

- Chambre d'hôte
- Les Cordeliers 3
- Hôtel La Couleuvrine 4
- Hôtel Montaigne 5
- Chambre d'hôte
- Sarlat Côté Jardin 6

UIT ETEN

- L'Adresse 17
- Aux 3 Sens 12
- Le Bistrot 10
- Chez le Gaulois 11

- L'Entrepôte 2
- Les Jardins d'Harmonie 13
- Le Présidal 14
- La Rapière 16

JEAN NOUVEL

Deze Franse architect en stedenbouwkundige werd in 2008 met de Pritzkerprijs – de Nobelprijs voor architecten – onderscheiden. Hij ontwierp tal van internationaal beroemde gebouwen, waaronder het Institut du Monde Arabe, het Musée du Quai Branly en, onlangs, de Philharmonie, alle in Parijs. Hij werd in 1945 in Fumel (Lot-et-Garonne) geboren, groeide op in Sarlat en studeerde in Bordeaux en Parijs. Geen toeval dus dat juist hij de Église Ste-Marie in Sarlat (zie blz. 111) restaureerde en het Vesunna in Périgueux ontwierp (📍 blz. 240).

met stadsrondleiding. Dit herenhuis, ook wel Hôtel Magnanat genoemd, bestaat uit twee gebouwen die verbonden zijn door een *tour de noblesse* met een opvallend spits dak met *lauzes*. Deze toren, die men bij vele herenhuizen in Sarlat tegenkomt, is eind 15de eeuw toegevoegd als teken van rijkdom. Het geeft het herenhuis de allure van een kasteel. Binnen is een zeshoekige trap.

Hôtel de Vassal – Dit 15de-eeuwse herenhuis bestaat uit twee haaks op elkaar staande gebouwen met een dubbel, uitkragend torentje.

★ **Hôtel Plamon** – Dit groepje gebouwen is in bezit van een familie van consuls, de Selves de Plamon, wier naam prijkt op het driehoekige fronton boven het eerste portiek. De gebouwen zijn in verschillende perioden gebouwd, wat wordt geïllustreerd door het halfronde uitstekende balkon in de bocht van de straat, dat rust op een schitterende **tromp** (gewelf, om het verkeer niet te hinderen). In de voorgevel zijn alle stijlen herkenbaar die in de loop der tijd in Sarlat in zwang zijn geweest: zoals de 14de-eeuwse spitsbogen op de begane grond en de drie vensters met hooggotisch maaswerk op de eerste verdieping. De kruisvensters op de tweede verdieping zijn van later datum (15de eeuw). Op de binnenplaats prijkt een mooie houten **trap** met balustrade (17de eeuw). De vensters in de smalle Tour Plamon, links, worden kleiner naarmate u hoger kijkt en suggereren daarmee perspectief met een verdwijnpunt.

Fontaine Sainte-Marie

In de koele grot tegenover het Hôtel Plamon ontspringt een natuurlijke bron. De fontein eromheen is in de 12de eeuw gebouwd.

Keer terug naar de Place de la Liberté.

★ Place de la Liberté

Tot de Franse Revolutie heette dit centrale plein de Place du Roi. Naast grote caféterrassen wordt het aan de oostkant omzoomd door het **Hôtel de Ville**, het voormalige stadhuis, dat na de brand van 1727 werd herbouwd.

Verlaat de Place de la Liberté via de Rue de la Salamandre, die rechts langs het gemeentehuis loopt.

Hôtel de Grézel

In dit gebouw uit het einde van de 15de eeuw is nu een restaurant gevestigd. Het gebouw heeft een vakwerkgevel waartegen een statige toren is gebouwd met een flamboyant-gotische ingang met accoladeboog. Aan de rechterkant is de salamander te zien waaraan de straat zijn naam ontleent. Een aantal lager gelegen daken is met *lauzes* bedekt, en getuige de precisie waarmee de stenen de verbreding van de dakrand volgen is dat door ervaren timmerlieden en leidekkers gedaan. Niet voor niets gaat in deze streek het gezegde: 'Wie zijn *lauzes* goed legt, is voor honderd jaar klaar.'

Loop de Rue du Présidial in en daarna de Rue Landry en bekijk het **torentje** van het 17de-eeuwse **Présidial**, de voormalige zetel van het koninklijk gerechtshof. *Loop terug en sla links de Rue d'Albusse in.*

SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

Op de hoek van de Impasse de la Vieille-Poste, waar zich het oude postkantoor bevindt, staat een mooi herenhuis uit de 15de eeuw, een sober, massief gebouw met een uitspringende eerste verdieping die op zeven kraagstenen rust. *Loop door de Rue Sylvain-Cavaillez en ga het park aan de overkant in.*

Deze **voormalige begraafplaats** van de abdij biedt uitzicht op de koorafsluiting van de kathedraal en op de binnenplaatsen. Boven het park torent een mysterieus bouwwerk uit.

Lanterne des Morts

Deze ronde toren uit het eind van de 12de eeuw heeft een met vier registers versierde spits en telt twee vertrekken: op de begane grond is een ruimte met een koepelgewelf dat op zes spitsbogen rust, en in de spits bevindt zich een ruimte die niet toegankelijk is. Over de toren en zijn functie doen veel theorieën de ronde. De toren zou zijn gebouwd ter ere van een bezoek van Bernard van Clairvaux in 1147 (die zieken genas door brood te zegenen) en zou een dodenlantaarn – een gat in de koepel van de begane grond waar een lamp doorheen kan – of een grafkapel zijn (📍 *Carlux*, blz. 124).

Loop de trap af (de grafstenen zijn later teruggedroefd om de locatie van de begraafplaats te markeren) en loop om de Chapelle des Pénitents Bleus (12de eeuw). Steek de Cour des Chanoines en daarna de Cour des Fontaines over en loop via de Rue Munz en de Rue Tourny terug naar de Place du Peyrou.

★ WESTELIJK STADSDEEL

Neem tegenover het toeristenbureau de Rue Liarsou en volg die aan de overzijde van de Traverse (Rue de la République). Sla links de Rue des Trois-Conils in.

Dit stadsdeel tussen de Traverse en de overblijfselen van de stadsmuur wordt minder druk bezocht; misschien schrikken de bochtige, steile straatjes de bezoekers af. In het lager gelegen deel, dat minder deftig, maar eveneens rijk aan erfgoed is, zitten een paar restaurants, werkplaatsen en galleries.

Tour de Guet

Aan het eind van de Rue Rousset staat ingeklemd tussen andere gebouwen een wachttorentje met 15de-eeuwse machicolis, met een kleiner, uitkragend torentje ertegenaan.

Loop verder door de Rue des Trois-Conils, die afbuigt bij een huis dat is verfraaid met een toren.

Tour du Bourreau

Vroeger telde de stadsmuur achttien torens, waarvan twee bewaard zijn gebleven, waaronder deze uit 1580.

Volg de Rue du Siège en dan de Rue Jean-Jacques-Rousseau.

Rue Jean-Jacques-Rousseau

Aan weerskanten van de hoofdstraat van West-Sarlat staan mooie, oude huizen. Op nr. 9, op de hoek met de Côte de Toulouse, staat het Hôtel Monméja met een mooie 18de-eeuwse gevel (het eerste pand dat in het kader van de Wet Malraux werd gerestaureerd), en op de hoek met de Rue de La Boétie staat het voormalige **Couvent Sainte-Claire**, een groot 17de-eeuws clarissenklooster dat nu tot appartementen is verbouwd.

De tuin van het voormalige klooster wordt tijdens het theaterfestival in de zomermaanden en gedurende de rest van het jaar gebruikt voor concerten en andere culturele evenementen.

De Église Sainte-Marie (Place de la Liberté) kreeg een make-over van Jean Nouvel
P. Jacques/hemis.fr

1

Chapelle des Pénitents Blancs

Deze kapel werd tussen 1622 en 1626 gebouwd als onderdeel van een observantenklooster. In de 19de eeuw nam een groepje broeders penitenten zijn intrek in het klooster. De vier zuilen in het barokportaal hebben kapitelen met een verbluffend hoofdstel.

Neem links de Rue Papucie.

U komt nu bij het restant van de **stadsmuur** die de stad ooit omringde; rechts zijn nog enkele trap treden zichtbaar die naar de rondgang voerden.

Sla rechts de smalle Rue des Armes in, die naar de Traverse voert (Rue de la République).

In de omgeving Regiokaart (blz. 106)

Jardins Ethnobotaniques de Haute Terre in Saint-André-d'Allas B2

▶ 7 km ten westen van Sarlat via de D25 en daarna de C6.

Le Dau-Nord - ☎ 06 84 39 57 36 - <http://jardinsdehauteterre.free.fr> - ♿ - bezichtigen op aanvraag - gesl. 1 jan., 25 dec. - € 10 (tot 10 jaar gratis) - workshops.

Deze 4 ha grote privétuin ligt bijna 300 m hoog verscholen in een eikenbos.

WAAR ZIT HET LICHTKNOPJE?

Rechts van de ingang van het restaurant, ter hoogte van de bocht in de **Rue des Trois-Conils**, zit een nis met een ijzeren vuist. De vuist was vroeger de hendel waarmee men een lampje kon laten zakken om de notenolie (de meest gebruikte oliesoort in deze streek) bij te vullen en het lampje daarna terug te zetten. Zo hield men 'de straatverlichting' brandend. De hendels zijn verdwenen, maar de nissen herinneren nog aan de tijd van vóór de gasverlichting. Deze nis werd hersteld als eerbetoon aan vroeger.

SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

De tuin lijkt verwilderd, maar is dat niet. Twee tuinliefhebbers, Claude-Marie en Serge, onderhouden de tuin vol orchideeën, heide, zonneroosjes en margrietten. Geniet bij mooi weer van een weids **uitzicht**★ over de streek en de gebergten rondom.

★ Réserve Zoologique de Calviac B2

📍 10 km ten zuidoosten van Sarlat via de D704 en daarna de D704A.

Sous le Roc - ☎ 05 53 28 84 08 - www.reserve-calviac.org - juli-aug.: 9.30-20.00 u; april-juni en sept.: 10.00-19.00 u; feb.-maart en begin okt.-half nov.: 13.30-18.00 u; rest v.h. jaar: za, zo en kertsvak. 13.30-17.00 u - € 13 (tot 12 jaar € 8,50) - gedurende het hele jaar: dieren voederen op gezette tijden.

👤 In dit originele dierenpark worden enkele van de meest bedreigde diersoorten gehouden die zelden in traditionele dierentuinen te zien zijn, waaronder de manenwolf, de tapir en de Europese nerts. Dankzij een ingenieus systeem van 'sluizen' kunnen bezoekers door het leefgebied van bijvoorbeeld de kerkuilen, de maki's, de wallaby's en de heremietbissen wandelen.

Marquay B2

📍 11,5 km ten noordwesten van Sarlat via de D6.

Dit dorpje, vlak bij een aantal archeologische vindplaatsen, is een geliefde vakantiebestemming. De 12de-eeuwse **versterkte kerk** heeft een merkwaardig grondplan, omdat de transepten in apsiskapellen eindigen.

Tamniès B2

📍 15 km ten noordwesten van Sarlat via de D6.

Dit dorp, met zijn 12de-eeuwse kerk en de oude priorij ernaast, kijkt uit over het dal van de Beune. Het wordt druk bezocht vanwege de **recreatieplas** - www.tamnies.fr - juni-aug. - € 2 (tot 5 jaar gratis).

Het Manoir de Gisson in Sarlat-la-Canéda
 lucentius/iStock

 SARLAT-LA-CANÉDA: ADRESBOEKJE

Plattegrond blz. 112.

 Zie ook het 'Adresboekje' van de Sarladais, blz. 129.

OVERNACHTEN

GOEDKOOP

Chambre d'hôte L'Étape des Peupliers – Buiten plattegrond - 25 ter r. de Cahors - ☎ 05 53 59 03 53 - 📧 📍 - 5 kamers € 63 🍷. Het huis van Pierrette, 300 m ten zuiden van het middeleeuwse centrum, beschikt over kleine, eenvoudige, goed onderhouden kamers die uitkijken op de beschutte achtertuin met zwembad. De ontvangst is hartelijk en het ontbijt is werkelijk onvergetelijk.

5 Hôtel Montaigne – B2 - 2 pl. Pasteur - ☎ 05 53 31 93 88 - www.hotelmontaigne.fr - ♿ - 22 kamers € 80/120 - 🍷 € 11 - extra bed € 20 - 4-pers.-app. € 120/135.

De muren van dit klassieke gebouw doen niet vermoeden welke schitterende kamers erachter schuilgaan. Het hotel is gerenoveerd: de sobere, moderne inrichting, de balkenplafonds (op de zolderetage), de kleine, maar functionele badkamers, hier vindt u alles wat u nodig heeft voor een comfortabel verblijf. Prettig personeel en ontbijt in de serre met uitzicht op het plein. Prima prijs-kwaliteitverhouding.

6 Chambre d'hôte Sarlat Côté Jardin – B2 - 13 r. du Collège - ☎ 06 03 11 52 96 - www.sarlatcotejardin.com - 📧 📍 - 3 kamers € 89 - 🍷 € 10. Dit fraaie 16de-eeuwse pand is gunstig gelegen bij het begin van de binnenstad. De mooie, met airco uitgeruste kamers met terras kijken uit op een rustige tuin met bomen. Het antieke meubilair, de serene sfeer, het copieuze ontbijt en de warme ontvangst staan garant voor een zeer aangenaam verblijf!

4 Hôtel La Couleuvrine – B1 - 1 pl. de la Bouquerie - ☎ 05 53 59 27 80 - www.la-couleuvrine.com - 26 kamers € 82/110 - 🍷 € 12 - 📍 € 10. Dit hotel in de voormalige wachttoren van de middeleeuwse stadsmuur van Sarlat ontbreekt het niet aan karakter. De gerechten in het restaurant worden gekenmerkt door exotische accenten (natuurlijk is er eend, maar met een Aziatische of Marokkaanse touch). De desserts zijn uitstekend.

3 Chambre d'hôte Les Cordeliers – A1 - 51 r. des Cordeliers - ☎ 05 53 31 94 66 - www.hotelsarlat.com - gesl. nov.-half maart - 7 kamers € 95 - 🍷 € 7,50 - extra bed € 25. In dit statige herenhuis met koningsblauwe luiken, aan het begin van het historische centrum, waant u zich meteen in Engeland: hartelijke ontvangst door het charmante Engelse echtpaar Johnson. Ruime kamers met mooi behang, antieke meubels en balkenplafonds. Het ontbijt wordt geserveerd in de salon, die uitkijkt op een plein met bomen.

Chambre d'hôte Les Trois Jardins – Buiten plattegrond - Imp. des Clarisses - ☎ 05 53 31 70 27 - www.lestroisjardins.fr - gesl. begin nov.-Pasen - 2 kamers € 105 - studio (5 pers.) € 105/145 - cottage € 120 - 🍷 € 10. Deze chambre d'hôte 400 m ten zuiden van het historische centrum wordt gerund door Jo en Steeve en heeft een rustgevende charme. Het huis met zijn typisch Britse interieur, de tuin en het heerlijke verse ontbijt maken een gastvrije indruk, net als de eigenaars zelf.

UIT ETEN

GOEDKOOP

11 Chez le Gaulois – A2 - 9 r. Tourny - ☎ 05 53 59 50 64 - gesl.

Vertaling	Sylvia Birnie, Henriëtte Gorthuis, Karin Snoep, Marian van der Ster
Eindredactie	Karin Evers
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Gareth Kirkland Photography/iStock
Oorspronkelijke titel	Guide Vert Périgord Quercy
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Hoofdreductie	Lucie Fontaine
Redactie	Luc Decoudin, Frédéric Denhez, Serge Guillot, Corinne Langlois, Denis Montagnon, Béatrice Peyret-Vignals, Nathalie Rouveyre-Scalbert, Delphine Storelli, Stéphanie Vinet
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan, Sandro Borel
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Archipel studio, Andreea-Karina Gruia Stadsplattegronden: © MICHELIN en © 2006-2018 TomTom. All rights reserved.
Met dank aan	Anna Crépin en Cathy Séguy (Tourisme Lot), Carine Gutierrez (CDT Dordogne), Katia Veyret (Office de Tourisme de Sarlat) Sophie Bouvet, Marion Desvignes-Canonne, Isabelle Foucault, Maria Gaspar, Christianna Pappa, Sophie Roques

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2021

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam Zuidoost
info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2021/45/467 - NUR 512
ISBN 978 94 014 7453 5

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.